

TRAPSAVEC

SBORNÍK TRAPSKÉ LITERÁRNÍ SOUTĚŽE

96. ROČNÍK

REWARD 2020

TRAPSKÝ
REWARD

D V E Ř E

Bylo to v podmračeném večeru, byl jsem na nádraží a byl jsem sám. Tedy ne sám, jako když jedu někam za partou, za známými, za pozváním, ale sám, jako když jedu někam, kde mě nikdo nečeká, ani nepotřebuje, kde musím být a nemusím, kde kdybych nebyl se vůbec nic nestane a možná to půjde ještě lépe.

U lavičky olovnatě zaprášené na tom betonovém pustém a ztmavlém peronu jsme se setkali. Stál tam tak osaměle, ztrnule – tramp, ani mladý, ani starý, v příšerně onošeném, odřeném koženém sáčku, manšestrákách neurčité barvy a v kanadách. Vedle něj kytara a celtovinový ruksak. Pohled upřený do dálky, odkud vlak měl přijet až za půlhodinu. Vrásčité, ustarané čelo, vlasů míň, z nich vystouplé uši. Ale na grázla nevypadal. Díval se tak nepřítomně, skelně – asi o něčem tak hluboce přemýšlí. Takový vážný, zaražený – konec konců, byli jsme tu jen my dva, tak co. A hlavně, že byl taky tak sám.... –

„Kam jedeš, kamaráde – ?“ ptám se, snad trochu nejistě.

Otočil se a upřeně zas zíral na mne. Rty se mu roztáhly do zvědavého úsměvu. Kamarádsky přívětivého zašklebení.

„To bys rád věděl, vid' ?“

„No nic se neděje –“

„Jestli chceš, tak pojed' se mnou. Seš zvanej. Jinak, kamaráde, to je tvoje věc, kam chceš jet...“ Mrkal na mě už úplně šibalsky a přímo. Ani nevím, jestli ještě něco říkal, ale tím upřímným úsměvem si mne hned napoprvé získal.

Bylo z něj tušit cosi víc – a přitom kromě toho jeho pohledu na něm nic zajímavého nebylo. Člověk k němu pocítil důvěru – a nevěděl vlastně proč.

Pak jsme si spolu povídali o počasí, o vlacích, že jezdí pozdě a všelijaké takové běžné pitominy.

A přijel vlak, jeli jsme spolu a sledovali tmou a stanice, které já neznal, až najednou řekl: „Tak tady vysedáme, psí voko !“

Pak jsme někam šli nocí a tmou a měsíčním šerosvitem. Při cestě stála hospoda a v ní teklo pivo. On rozbalil kytaru a hrál staré známé a další mně vůbec neznámé písničky, střídavě jsme chodili s těma dvěma půllitry k výčepu a bylo jedno, který je koho. A on hrál. A hrál jen pro mne. Pak nás rozeřvaná hospodská hodinu po zavírací době vyhodila. I vzali jsme bágly a batolili se kamsi za ves a tam spali.

Pak jsme se spolu scházeli vícekrát. A často.

Připadal mi velice moudrý.

Přítom citlivý.

Chytrý a uvážlivý.

Jako člověk, který ví, co chce.

Příště mě vzal sebou do party plné veselých kamarádů, kluků i dívek, kytar, zpěvu, piva, kamarádkého zájmu i legrace.

Nálada byla vynikající.

Mrkal na mě přes stůl lišácky: „Ty – psí voko – je tohle, co hledáš?“

„Nevím,“ řekl jsem, protože jsem ještě nevěděl, jak tohle zapadne do šachovnice života – mého, jeho i těch druhých.

Zasmál se upřímně, nezastřeně, neopakovatelně čistě.

A otvíral...

Cosí otvíral. – Snad náruč. Snad srdce. Snad pivo.

Kdo ví.

Protože zůstalo u naznačeného gesta. Dál se nikdy nedostal.

Ani tehdy.

Ani příště.

Ani popříště.

Dnes si myslím, že otevíral dveře. Takové ty masivní, kované, v barvě přírodního dřeva, natřené bezbarvým lakem. Byla na nich i jakási zlato – černá tabulka, ale nepodařilo se mi ji přečíst. Písmena se mi slévala před očima, a zaostřit nešlo.

Ani jsem tehdy neměl zájem je číst.

Když se vracel ze svých výprav za poznáním, trochu vrávorál.

Ale to patřilo k věci.

Zato jsem s ním poznal kus světa.

Poznal jsem u něj kus drsného, opravdového kamarádství.

Mohl jsem si při něm představovat, co jsem chtěl.

Řekl, že mu to nevadí.

Že se nikdy neurazí.

Že mi to však nikdy nevysvětlí.

Nikdy mi neřekne, co nebude chtít.

Neboť to je jeho věc a do toho mi nic není.

Souhlasil jsem. S kamarádem se má souhlasit.

Protože má větší cenu, než to, o co se hádáte.

(Což jsem nevymyslel já, ale doktor Plzák.)

Ledacos jsem pochopil.
Jedno jsem pochopit nedokázal.
Co je zač a co vlastně chce.
Jakou hru hraje. Jakou v ní má roli.

Byl moc čistotně a zdvořile vychován, aby mohl být drsným vandrákem bez domova.

Měl železnou vůli, byl paličatý a neústupný – a jak viděl pít, nedokázal nepít.

Zpil se jak tulák a mukl, i když měl všechno, co si mohl přát.

Jezdil zadarmo a kupoval lacino, a přitom měl doma tisíce.

Byl zásadový a nesmlouvavý, vždycky muselo být jedině podle jeho rozhodnutí – a každou chvíli svá rozhodnutí měnil.

Jednal otevřeně, dokázal být upřímný – a člověk se od něj dozvěděl jen zlomeček upřímného.

Toužil po důvěře a nikomu nedůvěřoval.

Získával kamarády a ty si pak věšel jako trofeje vedle placek z ohňů a vandrů ve svém soukromí.

Od začátku měl moji důvěru a teprve za dlouhou dobu se prozradil, že mi vůbec nevěří.

Delší čas jsem ho neviděl. Sám o sobě dával vědět jen málokdy.

Pak jsme se sešli.

Hořel tam velký oheň potlachu, praskavá hranice ve středu kruhu. Kol ohně v tmách, kde už se žár jen mírně dotýkal, sevřený kruh příchozích. Všelijakých: desperádů, ctižádostivců, hochštaplerů i dobráků od srdce i od kosti, kamarádek i kamarádů v pestré směsici. Chodil starostlivě od jednoho k druhému, pozdravil se, poklábosil. Objal se či přitůkl si nezbytného pitiva, a řekl:

„Nezapomněl jsem na tebe! Vždycky s tebou počítám!“

A už byl zas u souseda a vykládal mu, trochu jinými slovy, to samé. Usmíval se – čistě – provinile – chlapecky vážně a mužsky vesele.

A zase jsem ho jednou potkal.

Vedl se v živém hovoru s jakýmsi vyčouhlým kostnatým vyděděncem,

samotářem a fousatým melancholikem, byl v dobré náladě, jako jsem ho už dlouho nepamatoval, a říkal:

„Ty seš psí voko, vid’?“

Ne mně, ale jemu.

Šli do krčmy a tam spolu pili. Vybalil z pouzdra kytaru a hrál staré písničky, známé a taky neznámé, smál se vesele, upřímně, chlapecky kamarádsky.

„Tak co, je tohle to, co hledáš?“

Zas byl tak rozcitlivělý. A moudrý. Uvážlivý.

O hodinu přetáhli zavírací dobu. Když je pak z taverny vyhnali, klopýtal ztěžklýma nohama, že ho ten druhý musel vést.

Snad bych se ho zeptal:

„Když máš tak silnou vůli, to musíš tolik pít?“

Jistě by mi odpověděl:

„To je přece moje věc, ty psí voko !“

A proto jsem se ho na to nikdy neptal.

Proč taky.

S kamarádem se má souhlasit.

(Což vědecky zdůvodnil už doktor Plzák.)

To jedno mi stále nešlo na rozum.

I připravil jsem lest. Ono se vlastně nedalo nic připravovat. Jen čekat.

Počkal jsem, až se zpije do té přesné chvíle, kdy vypije tolik, že se mu tvář rozjasní dosaženým alkoholním bodem, kdy náhle ztrácí zábrany, a přitom ještě necítí únavu, při které zmlkne a nikdo už z něj nedostane nic. Ten moment je ošidný a krátký – a trvá snad jen pět minut.

Pak jsem vyrazil k útoku:

„Psí voko, vysvětluj!“

Zasmál se na mne, oddaně a rovně, bez zábran, jako prvně, když jsme se sešli na tom opuštěném nádraží, vítr foukal a soumrak padal s očekáváním vlahého deště.

„To si ještě nepochopil, že sem ředitel útulku pro zatoulaný psy a kočky?“
???

„Jen se podívej kolem, kdo všechno tu sedí, a pochopíš, co já ti nikdy neřeknu. To si vydřenej, vid’, ty psí voko jedno nešlechtný!“

Vtom vypršela kritická pětiminutovka. Klesl unaven na židli a alkoholem zmožen klímal. Hned se z našich řad zvedli dobrovolníci a něžně ho odvedli domů. Ať už je to jak chce – ředitele si musíme předcházet. Našeho ředitele!

Vedli jsme ho k masivním dveřím ze solidních dubovek, natřených bezbarvým lakem, zdobených kováním.

Na dveřích visela černo-zlatá tabulka.

Já hlupák – nikdy jsem ta písmena nemohl přečíst, ať jsem se snažil nebo ne. Tak výrazná písmena! Ostrá!

Otevřeli jsme dveře.

Klíčem, který jsme u něj našli v kapse.

A černo-zlatá tabulka důstojně hlásala:

ÚTULEK PRO ZATOULANÉ PSY A KOČKY .

_____ O _____

*2. místo – Próza nad 23 let
Jaromír Vrána – Kastelán (Tábor)*